

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref
200502712-/DAR

Dato

23 OKT 2006

NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring – om deltakelse og engasjement i lokalpolitikken

Vi viser til Kommunal- og regionaldepartementets oversendelse datert 28.04.2006.

Miljøverndepartementet viser til sin uttalelse til Lokaldemokratikommisjonens første delinnstilling, datert 02.11.2005. Departementet har følgende kommentarer til kommisjonens andre delinnstilling:

Lokalpolitikk eller alternative kanaler for engasjement

Det lokalpolitiske engasjementet er fallende – men samtidig mer variert enn tidligere. Mange som driver med miljøvern er sterkt engasjerte mennesker. For disse kan lokalpolitikken fortone seg som langsom og lite målbevisst i forhold til å oppnå resultater. Folk finner derfor andre kanaler for sitt engasjement enn via politiske valg (organisasjoner, aksjoner, kampanjer). I 1998 ble det lagt ned arbeid tilsvarende 126 000 årsverk i frivillig innsats i organisasjoner. 54 % av befolkningen deltok i slikt arbeid.

For miljøvernforvaltningen kan denne typen engasjement bidra til å sette miljøvern på dagsorden. Det er imidlertid viktig at aksjonsdemokratiet ikke blir en form for deltakelse som erstatter vanlig politisk arbeid og deltakelse i demokratiske organisasjoner. Det kan i så fall medføre at folk flest mister tiltroen til lokaldemokratiet.

Politiske beslutninger må preges av langsiktighet. Manglende langsiktighet kan bl.a. føre til en bit for bit nedbygging av natur- og friluftsområder og at hytter bygges uten en tilstrekkelig helhetlig planlegging. Lokalpolitikken har lett for å bli preget av kortsiktighet og enkeltsaker, noe som i et miljøperspektiv er uheldig.

Miljøverndepartementet ser det som viktig for lokaldemokratiets troverdighet at vedtatte planer og retningslinjer følges. På naturforvaltningsområdet er det mange eksempler på at det for lett gis dispensasjoner. Dette kan gjelde for eksempel bygging i strandsonen og dispensasjoner for motorferdsel i utmark.

Det er de konkrete miljørakene som for eksempel nedbygging av grøntområder, etablering av lekeplasser, rovdyrspørsmål osv som skaper sterkest engasjement lokalt. Slike spørsmål får gjerne merkbare konsekvenser for enkeltpersoners hverdag, og deltakelse og engasjement er først og fremst motivert ut fra egeninteresse.

Moderne miljøproblemer er imidlertid i stadig større grad knyttet til vårt forbruk og måten vi lever våre liv på. Konsekvensene er uoversiktlige og vanskelig å få øye på både i tid og rom. For å skape større oppmerksomhet om denne typen langsiktige miljøutfordringer, er det nødvendig å satse bevisst på en folkelig miljømobilisering.

Miljøverndepartementet har i samarbeid med KS satt i gang det 5-årige programmet Livskraftige kommuner – kommunenettverk for miljø og samfunnsutvikling. De langsiktige miljøutfordringene vil her bli sett i sammenheng med kommunenes oppgaver knyttet til planlegging og samfunnsutvikling og det fokuseres på gode samhandlings- og beslutningssystemer.

Miljøverndepartementets kommentarer til kommisjonens konklusjoner

Kommisjonen anbefaler at det settes i gang forskning for å øke kunnskapen om de faktorer som påvirker innbyggernes tillit til lokaldemokratiet. Kommisjonen er også urolig over det fallende medlemstallet og nedgangen i engasjement i politiske partier.

Miljøverndepartementet viser til at befolkningen i stor grad viser engasjement, men at dette finner andre kanaler enn gjennom de etablerte politiske partier. Departementet mener at det i den sammenheng er viktig med kunnskap om årsaken til at mange velger å engasjere seg gjennom frivillige organisasjoner og interessegrupper framfor tradisjonelt politisk arbeid.

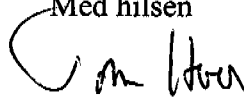
Kommisjonen er ikke fornøyd med den sosiale representasjonen i lokalpolitikken. Vi anbefaler at en i den sammenheng undersøker om den sosiale representasjonen i frivillige organisasjoner skiller seg fra det en finner i politikken. Dette kan si noe om hvorfor noen velger tradisjonelt politisk engasjement, mens andre velger frivillige organisasjoner.

Vi stiller oss bak kommisjonens skepsis til gjennomgående representasjon, der et fåtall politikere sitter i et utall ulike verv. Departementet mener at kommunene i større grad må utnytte det engasjement og den kompetanse som de frivillige organisasjoner har. Dette spørsmålet kan ses i sammenheng med kommisjonens anbefaling om at kommunene i større grad bør utnytte sitt potensial mht å velge organisasjonsmodell som er tilpasset hver enkelt kommunes behov. Mange kommuner har begrenset kompetanse på viktige områder innen natur- og miljøforvaltning. Slike kommuner bør i større grad innlede samarbeid med frivillige organisasjoner. Fra Miljøverndepartementets side har vi god erfaring med slikt samarbeid.

Kommisjonen ser deltakelse blant de unge som en spesiell utfordring. Miljøverndepartementet viser til at mange unge er engasjerte via andre arenaer, og at man må søke å ivareta og oppmuntre de unge til politisk innflytelse ved at deres organisasjoner tas med på råd i

relevante saker. Slikt samarbeid kan gjerne formaliseres. Det er viktig å påpeke at man gjerne kan være medlem i kommunale råd og utvalg selv om man er under 18 år.

Med hilsen

Tom Hoel (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Jarle Jensen
Avdelingsdirektør